

Sygn. akt III AUa 911/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober
Sędziowie:	SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń (spr.) SSA Aleksandra Urban
Protokolant:	sekr.sądowy Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2015 r. w Gdańsku

sprawy J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji J. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt VII U 1864/14

oddala apelację.

SSA Iwona Krzeczowska – Lasoń SSA Michał Bober SSA Aleksandra Urban

Sygn. akt III AUa 911/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2015 r., Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalili odwołanie J. P. od decyzji organu rentowego - Zakładu ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 11 września 2014 r.

W stanie faktycznym sprawy, wnioskodawca (ur. dnia (...)), dnia 29 lutego 2008 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 13 marca 2008 r. pozwany przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 30 marca 2008 r. tj. od ukończenia powszechnego wieku emerytalnego. Ubezpieczony udowodnił wówczas 44 lata, 10 miesięcy oraz 16 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Po nabyciu prawa do emerytury ubezpieczony kontynuował zatrudnienie. W dniu 29 sierpnia 2014 r. skarżący złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie emerytury w oparciu o przepis art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 11 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748, dalej ustawa o emeryturach i rentach z FUS, lub ustawa), odmówił ubezpieczonemu J. P. prawa do emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 i 27 z uwagi na fakt, iż wnioskodawca ma ustalone prawo do emerytury od dnia 30 marca 2008 r. i od tego dnia pobiera przedmiotowe świadczenie.

Sąd Okręgowy odwołanie uznał za nieuzasadnione. Sąd wskazywał, że kluczowe znaczenie dla oceny obu żądań odwołującej miało ustalenie, czy w stosunku do ubezpieczonego znajduje zastosowanie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Omawiana norma umożliwia ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (art. 27) według reguł obowiązujących dla urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (art. 26), jeżeli osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że skoro wnioskodawca urodzony w dniu (...) wystąpił dnia 29 lutego 2008 r. o emeryturę w wieku powszechnym, a więc przed 31 grudnia 2008 r. to omawiana norma nie może mieć do niego zastosowania.

W apelacji od tego wyroku, zaskarżając go w całości, wnioskodawca zarzucił, że błędne ustalenie, że o emeryturę wystąpił przed dniem 31 grudnia 2008 r., podczas gdy występował on z kolejnymi wnioskami emerytalnymi również po 31 grudnia 2008 r. oraz naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W uzasadnieniu wskazał, że spełnia wszystkie warunki, by skorzystać z dobrodziejstwa ponownego przeliczenia emerytury zgodnie z art. 55 w/w ustawy, to znaczy: jest osobą urodzoną przed 31.12.1948 r., osiągnął powszechny wiek emerytalny i po osiągnięciu tego wieku kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z zapisu art. 55 w/w ustawy nie wynika, że przed złożeniem wniosku o ustalenie emerytury w myśl tego artykułu musi być wnioskiem pierwszorazowym. Wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 55 złożył dnia 23.07. (...), tj. po 31.12.2008 r.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego jak i zaprezentowaną w uzasadnieniu wyroku wykładnię art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przyjmując że przeliczenie świadczenia jest uzależnione od wystąpienia przez ubezpieczonego z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r.

W okolicznościach sprawy ustalono, że wnioskodawca urodzony (...) wystąpił z wnioskiem o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (po osiągnięciu wieku emerytalnego) 29 lutego 2008 r. i prawo do tego świadczenia przyznano mu od dnia 30 marca 2008 r.

Za niezasadne Sąd Apelacyjny uznał twierdzenia ubezpieczonego, że po dniu 31 grudnia 2008 r. występował wielokrotnie z kolejnymi wnioskami o emeryturę. Jak wynika z akt rentowy ubezpieczony po ustaleniu mu prawa do emerytury w wieku powszechnym, kontynuując zatrudnienie występował do organu rentowego o ponowne ustalenie wysokości emerytury na skutek doliczenia nie uwzględnionych okresów składkowych lub nieskładkowych w związku z zatrudnieniem na umowę zlenienia od stycznia 2009 r. do czerwca 2014 r. oraz o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury według zasad zawartych w art. 110 i 111 ustawy. Organ rentowy nie przyznawał ubezpieczonemu prawa do emerytury po 30 marca 2008 r. lecz przeliczał wysokość pobieranego świadczenia w związku z zmianą stażu lub przeliczał podstawę wymiaru świadczenia.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, zwłaszcza w uchwale z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (OSNP 2013 nr 21-12, poz. 257), przyjęto, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. W uzasadnieniu uchwały wskazano m.in., że ten sposób wyliczania emerytury zaczął obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2009 r. zaś warunek kontynuowania ubezpieczenia i wystąpienia z wnioskiem po 31 grudnia 2008 r., miał umożliwić wyliczenie emerytury w tzw. formule zdefiniowanej składki, której podstawę wymiaru stanowi suma składek składanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Ratio legis tego przepisu jest więc kontynuowanie opłacania składek, nie zaś ubieganie się o emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. W utrwalonych poglądach judykatury, przyjmuje się nadto, że emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 82/06 (niepublikowany) wyrażono trafny pogląd, że nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - art. 32 ustawy emerytalnej, domagał się przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 27 tej ustawy, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ ubezpieczeń społecznych powinien wydać decyzje w oparciu o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego - art. 95 ust. 1 ustawy, por. także wyrok z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 120/04, OSNP 2005 Nr 16, poz. 257 i orzecznictwo w nim powołane). Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu uzyskania przez te osoby emerytury wcześniejszej (art. 32 ustawy) lub w niższym wieku emerytalnym (art. 29 ustawy) - por. także m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, LEX nr 1341674, 4 września 2013 r., II UK 23/13, OSNP 2014 Nr 6, poz. 85, 7 listopada 2013 r., II UK 143/13, OSNP 2014 Nr 10, poz. 148 i z 18 września 2014 r., I UK 27/14, LEX nr 1537287.

Zaprezentowane stanowisko, w pełni podzielane przez obecny skład Sądu Apelacyjnego, nie znajduje jednak zastosowania do sytuacji prawnej wnioskodawcy, gdy się weźmie pod uwagę, że wystąpił on z wnioskiem o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy (tzw. emeryturę w powszechnym wieku) już w lutym 2008 r. i prawo do tego świadczenia przyznano mu od dnia 30 marca 2008 r., a więc nie został spełniony warunek zawarty w art. 55 ustawy, kreujący wyjątek od zasady ustalania ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. emerytury w wysokości wynikającej z dotychczasowych ("starych") zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy). Ubezpieczonym, urodzonym przed wymienioną datą (1 stycznia 1949 r.), przysługuje prawo do obliczenia emerytury według nowych zasad, jeżeli wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 okaże się wyższa od ustalonej według dotychczasowych zasad, pod warunkiem kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego po osiągnięciu 60/65 lat życia (po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego) i wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy (po raz pierwszy) po dniu 31 grudnia 2008 r.

Sąd Apelacyjny w pełni zaaprobował stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 8 lipca 2015 r., II UK 217/14 (LEX nr 1771526), że art. 55 ustawy wyraźnie uzależnia stosowanie zasad obliczania świadczenia w nim wskazanych od wystąpienia przez ubezpieczonego z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy po dniu 31 grudnia 2008 r. po raz pierwszy, a stanowiąc regulację szczególną, wymaga wykładni ścisłej. Innymi słowy, z możliwości obliczenia wysokości emerytury, na podstawie art. 55 ustawy, nie mogą korzystać ubezpieczeni urodzeni przed dniem 1 stycznia 1949 r., także kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego

w art. 27 ustawy wieku emerytalnego, którym przyznane zostały emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 ustawy) przed końcem 2008 r. w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad.

Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w powołanym judykacie Sąd Apelacyjny uznał, że skarżący urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 ustawy wieku emerytalnego, nie może korzystać z możliwości obliczenia wysokości emerytury, na podstawie art. 55 ustawy, bowiem emerytura po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 ustawy) została mu przyznana przed końcem 2008 r.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, po myśli art. 385 k.p.c.

SSA Aleksandra Urban SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń SSA Michał Bober